

St-GUMMARUS
site

LOG BOEK N° 2

PERIODE LOGBOEK

Van juli 2023 tot eind september 2023

VOLLEDIGE UITVOERINGSTERMIJN

550 werkdagen: van april 2023 tot begin 2026

steenmeijer
architecten

Nakijken van natuurstenen

De renovatiewerkzaamheden aan de buitenkant van de kerk concentreren zich voornamelijk aan de oostkant van het gebouw. Toch zijn er ook enkele werkzaamheden die momenteel aan de westkant worden uitgevoerd. Bij deze werken wordt gecontroleerd of bepaalde uitstekende delen van natuursteen, zoals de toppen en waterspuwers, nog stevig genoeg vastzitten. Dit is nodig omdat bepaalde stukken natuursteen in het verleden niet voldoende waren bevestigd tijdens vorige restauraties. Het gevolg hiervan was dat sommige delen losraakten tijdens de storm *Eunice* in februari 2022. Daarom voerde Monumentenwacht een grondige inspectie uit en werden alle overgebleven losse delen afgenomen. Het was echter niet mogelijk en te gevaarlijk om alle gebieden te inspecteren via de goten en met touwtechnieken. Daarom is het noodzakelijk om tijdens deze restauratiewerkzaamheden verder te controleren op losse natuursteen.

Begin juli werd een hoogwerker van 38 meter gebruikt om te controleren of er stukken steen waren die loszaten aan de zijbeuken en de westgevel van de kerk. Voor het dak en de stenen aan de toren werd een nog grotere

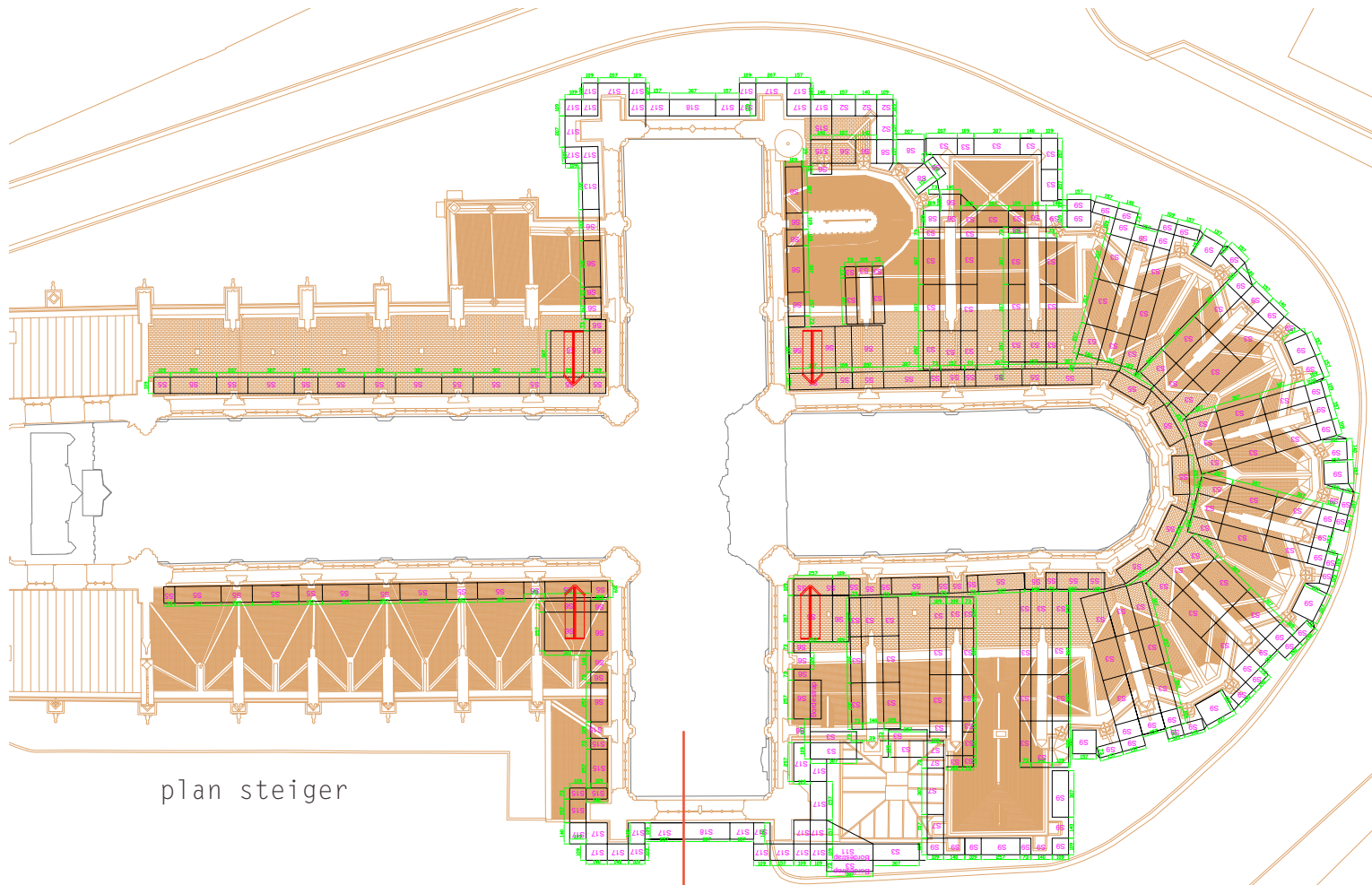

afname losse natuursteen

Losse natuurstenen delen

hoogwerker van 56 meter gebruikt. Zorgvuldig hebben ze de losse stukken stenen verwijderd en voorzien van labels, zodat ze eventueel in de volgende fase terug kunnen worden geplaatst met voldoende verankeringen.

plan steiger

Werfinrichting

De stelling aan de buitenzijde van de kerk wordt in fasen opgebouwd. Momenteel zijn ze bezig met het voltooiën van de steiger ter hoogte van de koorkapellen. Zo kan men op een veilige en gemakkelijke manier werken aan de gevels van de kerk en aan de glas-in-loodramen. Om te voorkomen dat er tijdens deze werkzaamheden stof wordt verspreid, hangen er steigerdoeken.

Gevelreiniging

Eens de opbouw van de stelling is afgerond, begint het reinigen van de gevels. Eerst wordt de focus gelegd op de stukken muur die nog niet zijn gerestaureerd, evenals de delen die al zijn hersteld maar zwaar zijn beschadigd.

Voor de start van de werkzaamheden zullen op bepaalde plaatsen verschillende reinigingsmethoden worden getest om zo de meest doeltreffende aanpak te bepalen. Aan de hand van deze proefstalen en bijkomende testen wordt de manier van reinigen vastgelegd. Afhankelijk van het type van natuursteen, gerestaureerd of niet gerestaureerde steen en de natuursteensoort wordt de reinigingsmethodiek aangepast.

proefreiniging vooronderzoek

Opbouw van de kraan

Om een torenkraan te plaatsen is er een goede voorbereiding nodig. Er wordt onderzocht of de grond stevig genoeg is en welke fundering er nodig is, dit allemaal onder het waakzame oog van de stabiliteitsingenieur en andere experts. Om de kraan op de juiste plek te zetten, moet er rekening gehouden worden met verschillende factoren zoals bijvoorbeeld de riolering in de ondergrond en de draaicirkel van de kraanarm. Deze mag immers de toren(s) niet raken. Als dit allemaal duidelijk is, wordt de kraan in elkaar gezet.

Biechtgeheim doorbroken?

Voor de integratie van technieken achter de Joriskapel (in de kelder van de schatkamer) en in de Catharinakapel (het sanitair), werden de biechtstoelen in deze ruimtes voorzichtig van de muren losgemaakt en verplaatst. Hierdoor kwamen er begin juli fragmenten van schilderijen op de zijmuren aan het licht. De biechtstoelen zijn gemaakt in de 18de eeuw, en werden toen voor deze oudere muurschilderingen geplaatst. Tijdens verdere restauratiewerkzaamheden zullen we proberen te achterhalen uit welke tijd deze muurschilderingen komen en of ze verband houden met andere historische afwerkingslagen in de kerk. Op de achterwand van de biechtstoel voor de sanitaire ruimte is er ook een oud krantenartikel teruggevonden.

krantenartikel

fragment schildering

Wist je dat

tussen 1868 en 1876 bijna alle pleisterlagen, muurschilderingen en gewelfschilderingen werden weggehaald uit de Sint-Gummaruskerk? Deze ingrijpende verandering aan het interieur was destijds baanbrekend en leidde tot het verwijderen van pleisterwerk in veel andere kerken. Het markeerde een belangrijk moment in de geschiedenis van de monumentenzorg. Het feit dat we vandaag middeleeuwse afwerkingslagen ontdekken achter meubels, leert ons veel bij over de geschiedenis van de kerk.

